

Herstel en versterk de Groninger jeugd, nu!

Een onderzoek naar de brede aanpak van immateriële schade
bij kinderen en jongeren in het aardbevingsgebied

De aardbevingsproblematiek in Groningen en Noord-Drenthe kan het leven van kinderen en jongeren in het gebied flink ontwrichten. De gevolgen raken hen thuis, op school, in hun buurt of dorp en in hun vriendschappen. Wat hebben zij nodig om zich beter te voelen, nu en in de toekomst? Zijn de benodigde duurzame interventies voorhanden, in een samenhangend aanbod? Op verzoek van het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) deed de Hanzehogeschool Groningen onderzoek. De resultaten stemmen niet vrolijk. Maar de mogelijkheden om de situatie te verbeteren, bieden hoop.

Meer dan geld

Het IMG vergoedt schade, veroorzaakt door de gaswinning en gasopslag in Groningen en Noord-Drenthe. Met een financiële vergoeding kan fysieke schade worden hersteld en waardedaling van gebouwen gecompenseerd. Voor de vergoeding voor immateriële schade ligt dit anders. Hoewel de regeling erkenning kan bieden voor het leed dat mensen ervaren, herstelt geld niet de gevoelens van onveiligheid en angst, stress of zorgen over de toekomst. Daar is meer voor nodig.

Bovendien zijn er, naast de duizenden jongeren die door de regeling immateriële schade erkenning krijgen voor hun leed, velen die niets ontvangen, omdat ze in hun thuissituatie minder getroffen zijn. Deze kinderen en jongeren kunnen echter ook persoonlijk geraakt zijn door de gevolgen van de gaswinning. Bijvoorbeeld op school, in hun buurt of dorp, of in hun vriendschappen. Hoe helpen we hen allemaal?

Recht doen op alle gebieden

Recht doen aan geleden immateriële schade bestaat in het beste geval uit een materiële (financiële) vergoeding én sociaal-emotionele/maatschappelijke hulp. Beide zowel op individueel als op collectief niveau. Naast de regeling immateriële schade (individueel en materieel) is er behoefte aan voorzieningen om de psychische, sociale en emotionele schade bij kinderen te verminderen (individueel) en aan collectieve voorzieningen voor kinderen en jongeren als groep. Kortom, wat nodig is, is een concreet, pragmatisch en samenhangend programma dat bijdraagt aan structureel herstel. Vanuit het oogpunt dat jongeren de toekomst hebben en het aardbevingsverleden in Groningen en Drenthe niet van generatie op generatie wordt meedragen.

Een aanzet

Tegen deze achtergrond hebben wij de Hanzehogeschool Groningen gevraagd te onderzoeken wat er nodig is om het leed van kinderen en jongeren te verzachten, en hen erkenning én toekomstperspectief te bieden. In de begeleiding van het onderzoek betrokken we het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (directie Versterken en Perspectief) en het Nationaal Programma Groningen.

Door de uitkomsten te delen op een symposium voor bestuurders en professionals die een verschil kunnen maken in het leven van kinderen en jongeren, hopen we de dringende noodzaak van herstel en versterking van de Groninger jeugd te agenderen. Ook willen we een aanzet geven voor de ontwikkeling van een samenhangende, duurzame aanpak om hierin te voorzien.

Invloed op alle leefwerelden

Het onderzoek laat zien dat de aardbevingsproblematiek alle leefwerelden van kinderen en jongeren negatief beïnvloedt: hun gezin, school, de buurt en hun vriendschappen. Dit gebeurt direct, door bijvoorbeeld het meemaken van een aardbeving. Maar ook indirect, bijvoorbeeld door de impact van de aardbevingen, schadeafhandeling en versterking op ouders of andere belangrijke mensen in hun omgeving. Dit alles werkt door op het psychosociaal welzijn van kinderen en jongeren, waarbij vooral voortdurende stress, gevoelens van onveiligheid en ontworteling, en verlies van identiteit, levensplezier en toekomstperspectief worden genoemd. Op langere termijn worden onderwijsachterstanden verwacht en een intergenerationeel overgedragen cultuur van ervaren onmacht, fatalisme en verlies van vertrouwen in zichzelf en de overheid.

Versnipperd aanbod

Op zoek naar het ondersteuningsaanbod voor jongeren en kinderen blijkt dat er in het aardbevingsgebied zowel op het terrein van psychosociale individuele hulpverlening als aan collectieve voorzieningen het nodige beschikbaar is. Scholen, gemeenten en zorg- en welzijnsorganisaties bieden activiteiten aan die hoog gewaardeerd worden. Maar het aanbod is versnipperd en moeilijk vindbaar, de samenhang ontbreekt en duurzame effecten zijn onduidelijk. Wat betreft het aanbod via de reguliere kanalen voor hulpverlening valt op dat deskundigheid over de aardbevingsproblematiek vaak ontbreekt.

Masterplan

De conclusie van het onderzoek leidt tot één overkoepelende algemene aanbeveling: **Ontwikkel een overkoepelend, integraal en intersectoraal masterplan voor het psychosociaal welzijn van kinderen en jongeren, waarin goede governance en regie gekoppeld worden aan participatie.**

Uit deze algemene aanbeveling volgen vijf deel-aanbevelingen, gericht op verschillende niveaus van preventie en verschillende leefwerelden van kinderen en jongeren:

- 1 Vergroot de 'aardbevingsgeletterdheid' van volwassenen die met kinderen en jongeren werken.
- 2 Versterk de veerkracht van gezinnen.
- 3 Versterk de ondersteunende en signalerende rol van scholen.
- 4 Ontwikkel aanbod op alle niveaus van preventie.
- 5 Doordenk en herontwerp de structuur van de psychosociale hulpverlening voor kinderen en jongeren in het aardbevingsgebied.

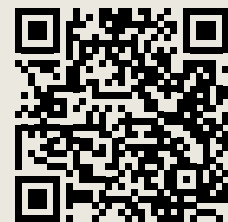
Het is cruciaal om het aanbod in samenhang aan te bieden, en de zoektocht van kinderen en jongeren met psychosociale problemen uitstekend te structureren. Zodat de leefwerelden waarin zij zich ontwikkelen zo veerkrachtig mogelijk zijn. Het gaat niet alleen om de ontwikkeling van interventies die de noden van kinderen en jongeren op dit moment ledigen (herstel), de agenda moet ook gericht zijn op preventie (versterking). Alleen dan heeft het aanbod ook effect op volgende generaties en de toekomstige gemeenschappen waar zij deel van uitmaken.

De toekomst

In het bredere aanbod is het IMG slechts initiator. De verantwoordelijkheid voor de vormgeving en uitvoering ligt bij de partners in het aardbevingsgebied. In de regio lopen meerdere initiatieven als input voor de Sociale Agenda. De focus ligt daarbij niet speciaal op kinderen en jongeren. Gerichte aandacht voor deze groep is echter wél nodig. De aanbeveling is om een kwalitatief hoogwaardig aanbod voor kinderen en jongeren vanaf de (nieuwe) start in samenhang met andere initiatieven te ontwikkelen. Overkoepelend, met effect op al hun leefwerelden. Dit kost tijd, omdat het betrokkenheid en deskundigheid van vele spelers vraagt. Enerzijds is het belangrijk om dit zorgvuldig te doen. Anderzijds kan er al tempo worden gemaakt met zaken die niet langer kunnen wachten. Dan gaat het om het vergroten van de aardbevingsgeletterdheid van volwassenen die een rol spelen in het leven van kinderen en jongeren, en het verbeteren van de (digitale) vindbaarheid van de hulpverlening. Voor het IMG is de verkenning nu afgerond, maar we blijven graag in gesprek over onze mogelijkheden om bij te dragen aan herstel en versterking van de Groninger jeugd.

Scan de QR-code voor het onderzoeksrapport.

Wilt u meer weten of reageren?

Op onze website www.schadedoormijnbouw.nl leest u meer over het Instituut Mijnbouwschade Groningen en onze werkwijze. Ook kunt u ons benaderen via de social media kanalen:

- @SchadeloketIMG
- @schadedoormijnbouw
- @instituutmijnbouwschadegroningen

Service loket

Telefoonnummer: **0800 4444 111**.

Wij zijn van maandag tot en met zaterdag van 08.00 tot 17.30 uur bereikbaar. Op zon- en feestdagen zijn we gesloten.

Vestigingsadres

Cascadeplein 10 in Groningen.

Postadres

Antwoordnummer 3061, 8000 WB Zwolle.

Bodembeweging door gaswinning in het Groningenveld en de gasopslag in Norg en Grijskerk heeft impact op veel Groningers en Drenten. Het heeft hun vertrouwen in de overheid geschaad.

Daarom is op 1 juli 2020 het Instituut Mijnbouwschade Groningen opgericht (de TCMG is hierin opgegaan). Om als onafhankelijk bestuursorgaan alle schade veroorzaakt door bevingen, bodemdaling en -stijging af te handelen. Als uitvoerder van de Tijdelijke Wet Groningen, vergoeden wij bijvoorbeeld immateriële schade, de waardedaling van woningen en niet-woningen en de fysieke schade aan woningen en objecten. Een rechtvaardige, ruimhartige en onafhankelijke schadeafhandeling vormt onze belangrijkste opdracht. Om zo het vertrouwen van Groningers en Drenten in de overheid terug te krijgen.